

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Марина Спасова Иванова**, преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски”
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование : *1. Педагогически науки*

професионално направление : *1.3. Педагогика на обучението по...*

докторска програма : *Методика на обучението по бит и технологии*

Автор: Антония Веселинова Имандиева

Тема: „Формиране на система от компетенции по икономика и предприемачество в технологичното обучение в средното училище”

Научен ръководител: проф. д-р Марина Спасова Иванова, катедра „Естетическо възпитание”, при Педагогически факултет на Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-6575 от 28.11.2019 г. и заповед №Р33-6704 от 05.12.2019г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски" (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Формиране на система от компетенции по икономика и предприемачество в технологичното обучение в средното училище” за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование : *1. Педагогически науки*, професионално направление : *1.3. Педагогика на обучението по...*, докторска програма : *Методика на обучението по бит и технологии*. Автор на дисертационния труд е Антония Веселинова Имандиева – докторант, задочна форма на обучение към катедра „Естетическо възпитание”, при Педагогическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски с научен ръководител проф. д-р Марина Спасова Иванова от ПУ „Паисий Хилендарски”

Представеният от Антония Веселинова Имандиева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование (ОКС ‘магистър’)
- заповеди за записване в докторантура, прекъсване на обучението (поради майчинство) и за продължаване на обучението;

- заповед за провеждане на изпитите от индивидуалния план и съответен протокол за издържани изпити по специалността с отличен успех;
- протоколи от катедрени съвети, свързани с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- списък на забелязани цитирания;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет;

Докторантът е приложил една монография и шест публикации.

Кратки биографични данни за докторанта

Антония Имандиева е получила ОКС „Бакалавър” по специалност „Международни икономически отношения”, ФИСН, ПУ „Паисий Хилендарски” в периода 2002-2006г. През 2007г. придобива ОКС „Магистър” по Финансов мениджмънт при ФИСН, ПУ „Паисий Хилендарски”. От 09.03.2015г. до 12.03.2019 е задочен докторант към катедра „Естетическо възпитание” при Педагогически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски”, отчислен с право на защита, насрочена за 31.01.2020г.

Притежава специфичен практически опит като икономист, придобит и чрез участие в международни програми, в това число: обучение по програма Сократ/Еразъм от месец март до месец юни 2005г. в Университета по икономика и технологии „Лил 1”, гр. Лил, Франция; стаж във финансовия отдел на Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (марки и дизайни), гр. Аликанте, Испания. Работи на експертни позиции в няколко чуждестранни компании в отдели, свързани с финанси, международна търговия и производство.

През 2016г. и 2017г. участва в комисии на МОН за оценяване на учебници по „Технологии и предприемачество” (за втори, пети и осми клас на средното училище).

Благодарение на разнообразния □ практически опит, придобит от работата □ в реалния бизнес и участието □ в обучението на ученици и студенти в семинарни, практически упражнения и наблюдения по време на докторантската програма, Антония Имандиева придобива и необходимия педагогически опит, като работи за обогатяване на педагогическата практика, свързана с икономиката и предприемачеството в средното училище.

Владее няколко езика: отлично ниво на френски и английски; добро ниво – испански и италиански.

2. Актуалност на тематиката

Дисертационният труд е особено актуален към настоящия момент, поради настъпилите наскоро промени и одобрените нови учебни програми (влезли в сила през учебната 2016/2017г.) по „Технологии и предприемачество”, където е обособен раздел „икономика”. Обучението по „Технологии и предприемачество” се съотнася с развиването на редица полезни умения, като логическо мислене, взимане на решения, поемане на риск и др. Въвеждането на предприемаческото обучение в начален и прогимназиален етап на средното училище е препоръчано от Европейската комисия и е заложено още от 2013г. в стратегиите за професионална подготовка и обучение на младежите в Европа, в готовност за самостоятелно стартиране на бизнес и предприемачество.

Изведените в дисертационния труд цел и задачи изцяло отговарят на изследваната тематика.

3. Познаване на проблема

Като специалист със специфичен опит в различни области от икономиката, едновременно с това придобил необходимите педагогически познания, Антония Имандиева демонстрира познаване на разглежданата проблематика, заложена в научното изследване. В дисертационния труд е налице сериозен опит за креативен анализ на използваните разнообразни наши и чужди литературни източници, като е изложена и оригинална авторска гледна точка, позоваваща се на вече съществуващи научни разработки, но с изведени нови алгоритми, взаимовръзки и методически постановки.

За да бъде процесът на формиране на компетенции по икономика и предприемачество в образованието по-ефективен, освен преподавателите и учениците е препоръчително да участват и хора от сферата на бизнеса или свързани с предприемачеството организации, асоциации, институции. Така докторантката обяснява и възникналия у нея интерес за провеждането на настоящото дисертационно изследване, своята лична мотивация, като със собствения си опит и познания от реалния бизнес, да се включи активно в образователния процес и да допринесе за улесняването на обучението по икономика и предприемачество, адаптирайки сложния материал за изучаване и предлагайки го на децата по достъпен начин .

4. Методика на изследването

Методиката на изследване е адекватно подбрана и позволява постигането и реализирането на поставените цел и задачи, решавани в дисертационния труд. От получените резултати е видно, че избраната методология и методика дават надеждни данни и гарантират качествения им анализ, изводите и препоръките, както за теорията, така и за практиката в методиката на обучение по „Технологии и предприемачество” в прогимназиален етап на средното училище.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е в обем от 219 стандартни страници, от които основен текст 197 страници. Използваната литература съдържа 143 източника, като 43 са на кирилица и 100 на латиница, 3 нормативни документа, 6 интернет ресурса. В рамките на изложението са включени 7 диаграми, 26 таблици, 8 схеми, 4 изображения, 1 графика и 8 фигури. Към дисертацията има и 20 приложения.

Структурата на дисертацията включва всички необходими компоненти на научен труд: увод, четири глави, изводи, заключение, списък с използвана литература и приложения.

Към всяка от главите има обобщения, които дават реална представа за получените резултати към всяка част от труда.

Налице са следните теоретични приноси: проучването представлява своеобразна авторска гледна точка, базираща се на вече съществуващи научни разработки у нас и по света. Изведените и конструирани в табличен вид схеми разширяват педагогическата теория по разглежданата проблематика. Приложните приноси са: структурираният методически модул, диагностичният инструментариум за оценяване и системата от критерии. Експерименталният модул подготвен за прогимназиалния етап на обучение на ученици от 5-8 клас обогатява педагогическата практика и разширява методиката на обучение по „Технологии и предприемачество”.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Антония Имандиева има 6 публикации, свързани с темата на дисертационния труд за периода 2015-2018г. Те са публикувани в реферирани научни издания с редакционна колегия и ISSN и ISBN- списания, сборници с доклади от български и конференции с международно участие. Всички притежават качествен анализ на проблемите, свързани с формирането на компетенции по икономика и предприемачество чрез технологичното обучение в българското и чуждестранното училище в начална и прогимназиална училищна степен. Използвани са основни изрази, понятия и термини, базирани на водещи педагогически теории в изследваната област.

Докторантката публикува монография, издадена през 2019 г.

Дисертацията е собствен авторски труд, което се проследява и от публикациите направени от 2015г. до този момент. Стилът на писане е един и същ и строго научен, както в статиите, така и в дисертацията и монографията. Изведените приноси и получените резултати са личен принос на Антония Имандиева.

7. Автореферат

Авторефератът притежава всички необходими елементи и в съкратен вид представя дисертационното изследване. Няма разминавания между него и дисертацията. Той е структуриран, според изискванията на закона и правилника за приложение на закона, правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“ и специфичните изисквания на Педагогическия факултет. В него

са отразени основните изводи, резултати и приноси от дисертационното изследване. Дисертационното изследване е представено в съкратен и умален вид, без да се нарушава логиката на изложението и последователността на изследваните проблеми.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Дисертационният труд е значителен успех за докторантката и въз основа на получените резултати представлява сериозно обогатяване на педагогическата практика относно обучението по „Технологии и предприемачество” за прогимназиална училищна степен на СУ. Препоръчвам доразвиване и разширяване на педагогическия експеримент, чрез включване на специалисти от областта на икономиката и педагогическата практика в училищното и вузовско обучение, с международно участие – партньорство с чуждестранни университети, да се разширява обхвата на изследването и да се получат по-конкретни успехи в подготовката на младежите по предприемачество и бизнес.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Педагогическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката **Антония Веселинова Имандиева** притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност: 1. Педагогически науки; 1.3. Методика на обучението по..., като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе на дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на **Антония Веселинова Имандиева** в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Методика на обучението по..., докторска програма : Методика на обучението по бит и технологии.

14.12.2019 г.

Изготвил становището:

Проф. д-р Марина Спасова Иванова